

Москва, където той осъществява близо 50 години преподавателска дейност. Първоначално чете курс по „Геология на СССР“, по-късно става завеждащ катедра „Исторична геология“, а от 1957 г. оглавява и кабинет по „Тектоника на Средиземноморието“. Той е основател на т. нар. „Кримска геоложка практика“ в МГРИ.

Михаил Владимирович Муратов защитава кандидатска дисертация през 1938 г., а през 1948 г. е д-р на геолого-минералогическите науки. През 1959 г. е избран за професор, а от 1962 г. е член-кореспондент на АН СССР. Теренните му изследвания са главно в Крим, Кавказ и Средния Изток. Много трудове на Муратов осветляват геологията на Черно море.

Михаил Владимирович Муратов развиваше и много широка международна дейност. Той беше редактор, а по-късно и главен редактор на „Тектонската карта на Европа 1:2 500 000“ (1964—1982). Много активно участвуваше и в почти всички по-големи форуми на европейските геолози, като направи значителни регионални приноси върху структурата и еволюцията на Алпийския орогенен пояс и неговото Прдземие.

Името на Михаил Владимирович обаче е особено тясно свързано с България и българската геоложка наука и практика. През 1949 г. в своята монография „Тектоника и история на развитието на Алпийската геосинклинална област в Южен СССР и прилежащите му страни“, която излезе като т. II от „Тектоника на СССР“, Муратов предложи свое, ново тектонско райониране на нашата страна. Тази синтеза той доразви впоследствие през 1960 г. във връзка с ХХI международен геоложки конгрес в Копенхаген.

Синтезата на Михаил Владимирович Муратов беше посрещната с интерес от българската геоложка общественост. В България, Източна Сърбия и Македония той разграничи един Македоно-Родопски междинен масив (геантиклинала) между северния и южен клон на Алпийския ороген, а северно от него — външните и вътрешните зони на Балкана. Към „външните зони“ той отнесе голямата „Старопланинска мегаантиклинала“ (антиклинорий), а към „вътрешните зони“ — „Краищидния“ и „Пловдивско-Бургаския“ синклинорий и „Страижданския антиклинорий“. Източния Балкан Муратов обособи като „синклинорий върху мегаантиклинорийте на външните зони“ (1960), продължаващ пространствено в Крим и Голям Кавказ.

Михаил Владимирович Муратов разви своята тектонска синтеза само по литературни източници и във връзка с регионалната тектонска структура на Балканите и в Причерноморието. По-късно вече той има възможността да посети неколкратно България и да провери и защити на място редица от своите възгледи (1963—1965). Повечето от тях залегнаха в първото издание на „Тектонската карта на Европа 1:2 500 000“ (1964). М. В. Муратов беше и консултант по изготвянето от Комитета по геология на „Тектонската карта на НРБ в мащаб 1:200 000“. Със своята голяма научна ерудиция, с широката си обща култура, но същевременно и с присъщата си скромност и отзивчивост той остави завинаги у българските геолози силни впечатления и спомени. Българската геоложка общественост ще тачи вечно неговия принос.

П. М. Гочева

Първа национална младежка школа по геология

Идеята за Националната младежка школа по геология се зароди през пролетта на 1982 г. сред група млади научни сътрудници и специалисти в Геологическия институт и ЛГСЗОТ при БАН. Първоначално се планираше в школата да вземат участие около 50—60 човека. Интересът към мероприятияето обаче надхвърли предвидените очаквания и към края на месец март 1983 г. в учредения организационен комитет се получи заявки за участие от 200 млади специалисти до 35-годишна възраст от 17 организации. За почетен председател на Организационния комитет бе избран акад. Ек. Бончев, за председател проф. д-р г. м. н. Ив. Велинов, за зам.-председатели: доц. к. г. м. н. В. Бресков-

ска — декан на ГГФ на СУ, доц. к. т. н. Т. Велинов — директор на ПГП и КГ. ст. н. с. I ст. к. г. м. н. Хр. Дачев — директор на НИПИ, ст. н. с. к. г. м. н. Л. Кузманов — зам.-директор на ИО „Редки метали“, проф. М. Минков — директор на ЛГСЗОТ и зам.-директор на ЕЦНЗ на БАН, за организационен секретар н. с. к. г. м. н. Сп. Чочов, за научен секретар н. с. к. г. м. н. Ст. Шанов и куратор ст. н. к. г. м. н. И. Илиев.

Първата национална младежка школа по геология се организира от Съвета на младите научни работници и специалисти под патронажа на ЦК на ДКМС и Секретариата на БАН.

Откриването на Първата национална младежка школа по геология става на 26. IV. 1983 г. в голямата зала на Парк-отел „Москва“ в София. В почетния президентски освен членовете на Организационния комитет присъстваха acad. Ив. Костов от Геологическия институт на БАН и д-р г. м. н. Й. Кънев — председател на Комитета по геология при Министерството на металургията и минералните ресурси. Особено висока чест за организаторите бе участието като почетен гост на acad. Ш. Ф. Мехтиеv от Азербайджанската академия на науките (СССР) както в откриването на школата, така и в някои от заседанията.

Аcad. Ек. Бончев изнесе първия пленарен доклад, отнасящ се до историята на геологията, поднесен с ерудцията и огромния опит на един от доайените на нашата геоложка наука.

Д-р г. м. н. Й. Кънев разгледа в своя доклад бъдещите насоки на проучванията за увеличаване на минерално-суровинната и енергетичната база на НРБ. Председателят на Организационния комитет проф. д-р г. м. н. Ив. Велинов — директор на Геологическия институт на БАН, сподели своите впечатления от участието си в началото на месец април т. г. на симпозиум по въпросите за перспективите на развитието на отделните клонове на геоложките науки в бъдеще в Москва. На следобедното заседание н. с. Г. Василева от Геологическия институт на БАН запозна участниците с някои проблеми на палеовулканизма в Средногорieto, след което беше прожектиран за първи път у нас научно-документалният филм за избухването и развитието на Толбаинския вулкан на Камчатка (СССР) — първия прогнозиран вулкан. Филмът е подарък на Геологическия институт на БАН от АН на СССР.

Вторият ден от работата на школата беше по тематични работни секции. Четирите секции бяха следните: 1) Геохимия, минералогия, петрология и полезни изкопаеми; 2) Тектоника, стратиграфия, литология и палеонтология; 3) Геофизика; 4) Инженерна геология и хидрогеология. От общо заявените 56 доклада бяха представени 50 на вниманието и интереса на участниците. Този подход според Организационния комитет се оказва подходящ по няколко причини: 1. Сред участниците имаше 12 кандидати на науките, много научни сътрудници и специалисти с достатъчно голям трудов стаж. Тези хора имаше какво да споделят със своите колеги и като проблеми, и като натрупан опит. 2. Организационният комитет очакваше, че обмяната на опит между специалистите от различните геоложки звена е най-добрата школа за младите хора и това беше постигнато. 3. Заседанията на сек-

циите бяха ръководени от изтъкнати наши учени (като проф. д-р г. м. н. Т. Добрев от ВМГИ, ст. н. с. д-р г. м. н. Я. Тенчов от Геологическия институт на БАН, проф. к. г. м. н. А. Демирев от ВМГИ, проф. д-р г. м. н. М. Гълъбов от ВМГИ, ст. н. с. Хр. Хрисчев от Геологическия институт на БАН и др.), което беше предпоставка за високо теоретично ниво на дискусиите и още по-важно — беше прехвърлен мост между различните поколения геолози.

Българското участие в международни прояви, имащи голямо научно значение, беше показано на общото заседание на третия ден от работата на школата. Ст. н. с. к. г. м. н. В. Вълчев от Геологическия институт на БАН изнесе интересна информация за участието си в един от рейсове на кораба за дълбоководно сондиране „Гломър Челинджър“ край западните брегове на Африка.

Д-р б. н. В. Златарски изнесе кратка информация за необикновено трудната работа по изследването на дълбоководните съвременни корали около остров Куба, след което беше показан научният филм, заснет от съвместните българо-кубински експедиции.

Логичен завършек на работата на Първата национална младежка школа по геология бяха теренните маршрути, които се проведоха на 29 април. Геолозите и геофизиците, водени от доц. к. г. м. н. Ж. Иванов от ГГФ на СУ, бяха запознати с една нова, оригинална трактовка за произхода на скалния комплекс, известен в геоложката ни литература като „диабаз-филитоидна формация“ по разкритията в Искърското дефиле. Инженер-геолозите и хидрогеолозите под ръководството на гл. ас. к. г. м. н. К. Ангелов от ВМГИ се запознаха със съвременни свлачищни процеси и слягания в района на Перник и с проблемите на бъдещата стена на яз. „Пастра“ в долината на р. Рилска.

Организационният комитет смята, че задачите, поставени пред Първата национална младежка школа по геология, са изпълнени, а високият интерес, при който преминаха всички заседания и мероприятия, е основният показател за необходимостта и ползата от този форум на младите геолози и геофизици. Научните дискусии и контактите между младите специалисти от различни организации допринесоха за по-правилното насочване на бъдещите научни и практически разработки, намаляване на ненужното дублиране на някои изследвания и се създадоха реални предпоставки за по-ясно интегриране при решаването на някои задачи между отделните звена.

Не по-малко важен е и фактът, че основната част от организацията на Първата национална младежка школа по геология беше изнесена от младите хора, кое-

то показва, че на тях може и трябва да се гласува доверие при организирането на отговорни мероприятия. Участието на младите хора с доклади, интересните и често пъти оживени дискусии, в които те участваха, им позволи да натрупат организационен опит, да повншат умението си да излагат и защитават своите идеи.

Предстои публикуването в отделен том на изнесените доклади, с което ще се даде

възможност на всички специалисти да се запознаят с разглежданите проблеми и може би да видят в друга светлина развитието на младите научни работници и специалисти, които не след дълго ще трябва да дават отговорни решения в областта на геоложките науки.

*Ст. Шанов
Сп. Чочов*